

القرآن الحكيم

QURANI TAKATIFU

Swahili Quran Translation

by
Sheikh Abdullah Saleh Al-Farsy
(Former Chief Kadhi of
Zanzibar & Kenya)

75. Akasema: "Je! Sikukwambia kuwa: Hakika wewe huwezi kuvumilia kuwa pamoja nami?"

76. (Musa akasema): "Nikikuuliza juu ya chochote baada ya haya, basi usinifanye sahibu yako tena; maana umekwishapata kwangu udhuru."

77. Basi wakaendelea kwenda. Hata walipowafikia watu wa mji (mmoja hivi), waliwaomba wenyeji wake chakula, lakini walikataa kuwakaribisha. Wakakuta huko ukuta unataka kuanguka. (Na' yule mtu) akausimamisha. (Musa) akasema: "Kama ungetaka, bila shaka ungeichukulia (kazi hii) ujira (ukatufaa kwa kununulia chakula ilivyokuwa wao wamekataa kutukaribisha)."

78. (Yule mtu) akasema: "Huku ndiko kufarikiana baina ya mimi na wewe. Hivi sasa nitakwambia hakika ya yale ambayo hukuweza kuyavumilia."

79. "Ama ile jahazi, ilikuwa ya masikini wafanyao kazi baharini, na nilitaka kuiharibu (kusudi) kwani mbele yao kulikuwa na mfalme anayekamata kila jahazi (nzuri) kwa jeuri."

80. "Na ama yule kijana, wazazi wake walikuwa Waislamu kamili, tukahofia kwamba asiye akawapelekea (wazee wake hao) katika uasi na ukafiri."

81. "Basi tulitaka Mola wao Awabadilishie mtoto aliye bora kuliko yeye kwa kutakasika, na aliye karibu zaidi kwa huruma."

82. "Na ama ukuta, ulikuwa wa watoto wawili mayatima mjini mule, na chini yake kulikuwa na khazina yao, na baba yao alikuwa mwema, kwa hivyo, Mola wako alitaka wafikie baleghe yao na wajitolee khazina yao. Hiyo ni rehema inayotoka kwa Mola wako. Nami sikuyafanya haya kwa amri yangu. Hiyo ndiyo hakika ya yale ambayo hukuweza kuyavumilia."

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ
مَعِيَ صَبْرًا ۝

قَالَ إِنْ سَأَلْتَهُ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَ هَذَا فَلَا
تُصِيبْنِي ۚ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ۝

فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا
أَهْلُهَا فَأَكْبَرُوا أَنْ يُصِيبَهُمَا فَوْجَدٌ فِيهَا حِدَارًا
يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ ۚ قَالَ لَوْ شِئْتَ
لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ۝

قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۚ سَأُنَبِّئُكَ بِشَأْنٍ
مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ۝

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ
فَارَدَّتْ أَنْ آغْبِيَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ
كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ۝

وَأَمَّا الْعُلَمَاءُ فَكَانَ أَبُوهُمُ الْمُؤْمِنِينَ فَخَشِينَا أَنْ
يُزَيِّقَهُمَا طَغْيَانًا وَلَكُفْرًا ۝

فَارَدْنَا أَنْ نُبَدِّلَ أَمْثَلًا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ
رَحْمًا ۝

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ
تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَاحِبًا ۚ فَآرَادَ رَبُّكَ
أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيُخْرِجَا كَنْزَهُمَا ۚ رَحْمَةً مِنْ
رَبِّكَ ۚ وَمَا فَعَلْتَهُ عَنْ أَمْرِي ۚ ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ
تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ۝

75-82. Wameendelea na uwongo wao ule wa kusema kuwa safari ya Nabii Musa ni ndoto, na kuwa yote yaliyotokea yalikuwa ndoto. Na wakalipindula kila neno humo kwa kusema kuwa, kindoto, muradi wa neno hilo ni hivi na hivi na hivi. Na yote takriba ni baina ya dini ya Kiyahudi, Kinasara na Kiislamu, katika utawala na ufuwasi na kama haya. Na farumu nyingi kabisa nyingine wametia. Basi wote huo ni ukafiri wa kupindua maneno ya Mwenyezi Mungu. Basi bado mpaka leo watapatikana Waislamu watakaodanganyika kwa kudanganywa na hawa waliopotoka, na wakawataka na Waislamu nao kupotoka? Inshallah basi, hawatawapata tena. Wanazifichua wenyewe kunga zao; basi zimefichuka. Na Mambo ya Nyumba Kunga; Aibu Kuyaeleza. Wao wameyaeleza! Mambo ya nyumba kunga, Makuti ya kuungaunga. Imedhihiri basi kuwa hayo ni makuti tu ya kuungaunga.

83. Na wanakuuliza khabari za Dhul-Karnain. Waa mbie; "Nitakusomeeni baadhi ya hadithi yake."

84. Sisi Tulimmakinisha (tulimtia nguvu) katika ardhi, na Tukampa njia za kupatia kila kitu

85. Basi akaifuata njia.

86. Mpaka alipofika machweo ya jua (nchi za magharibi) aliliona linatua katika chemchem (ziwa) yenye matope mengi. Na pale akawakuta watu. Tukasema "Ewe Dhul-Karnain! Waadhibu au wafanyie wema."

87. Akasema: "Ama anayedhulumu basi tutamuadhibu; kisha atarudishwa kwa Mola wake, naye atamuadhibu adhabu mbaya kabisa."

88. "Na yule mwenye kuamini na kufanya vitendo vizuri, atapata ujira mwema, nasi tutamwambia (tutamfanyia) lililo jepesi katika amri yetu."

89. Kisha akaifuata njia.

90. Hata alipofika matokeo ya jua (mashariki), aliliona linawatokea watu tusiowawekea pazia ya kuwakinga nalo

91. Ni kama hivyo basi. Na tulikuwa tunazijua vizuri habari zote zilizokuwa pamoja naye.

92. Kisha akaifuata njia.

93. Hata alipofika katikati ya milima miwili, alikuta nyuma yake (milima hiyo) watu ambao waliweza kwa shida kufahamu neno (wanaloambiwa).

94. Wakasema: "Ewe Dhul-Karnain! Hakika Yaajuju na Maajuju wanafanya uharibifu katika ardhi. Basi je, tukupe ujira ili utie baina yetu na baina yao kizuizi?"

95. Akasema: "Yale ambayo Mola wangu amenimakinisha (amenipa) ni bora (kuliko ujira wenu. Nitakufanyieni bure); Lakini nisaidieni kwa nguvu (zenu wafanyaji kazi). Nitaweka baina yenu na baina yao kizuizi chenye imara"

وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا

إِنَّمَا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَابْنَهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبِّأُ

فَاتَّبَعَهُ سَبِّأُ

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا

قَالَ إِنَّمَا مَن ظَلَمْتُ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا مُّكْتَرًا

وَإِنَّمَا مَن آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ الْحَسَنَىٰ وَسَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا

ثُمَّ اتَّبَعَهُ سَبِّأُ

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ يَجْعَلْ لَهُم مِّنْ دُونِهَا سِتْرًا

كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحْنَأْنَا بِمَا لَدَيْهِ قُبْرًا

ثُمَّ اتَّبَعَهُ سَبِّأُ

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا

قَالُوا يَذَا الْقَرْنَيْنِ إِنْ يَا جُورٍ وَمَا جُورٍ مُّفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا

قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا

83. Wengine wanasema huyu Dhul-Karnain ndiye Darius — Mfalme mkubwa wa Mafursi (Maajemi).

84. Mradi wa kila kitu ni kuwa Mwenyezi Mungu Alimpa kila lililohitajia katika kukamilisha nguvu za ufalme wake.

86. Bahari hiyo ni hii inayoitwa Black Sea (Bahari Nyeusi) iliyoko Asia Minor.

90. Inaambiwa kuwa ni nchi ya Mabalushi. Na walikuwa wakati huo wakazi wa majangwani, hawakai katika majumba.

94. Hizi ni kabila mbili katika kabila za watu wa Asia ya katikati.

96. "Nileteeni vipande vya chuma." Hata alipoiijaza (kwa hicho chuma) nafasi iliyo katikati ya milima miwili, alisema: "Pulizeni (Moto)," mpaka alipokifanya (kile chuma) kuwa (kama) moto, alisema: "Nileteeni shaba iliyoyayuka niimwage juu yake (hicho chuma)."

97. Basi (Yaajuju na Maajuju) hawakuweza kuukwea wala hawakuweza kuutoboa.

98. Akasema: "Hii ni rehema itokayo kwa Mola wangu (Alhamdulillah). Na itakapofika ahadi ya Mola wangu (ya kufika Kiama), atauvunjavunja. Na ahadi ya Mola wangu ni kweli tu."

99. Na Tutawaacha baadhi yao (wale wabaya) siku hiyo wakisonganasongana (Motoni). Na litapulizwa baragumu. Hapo tutawakusanya wote pamoja

100. Na tutaidhihirisha Jahanamu siku hiyo mbele ya makafiri jahara hivyo, (kila mtu aione)

101. (Makafiri) Ambao (kama) kwamba macho yao yalikuwa katika pazia yasijali mauidha Yangu, na walikuwa hawawezi kusikia (wanayoambiwa).

102. Je! wale waliokufuru wanadhani ya kwamba kule kuwafanya waja Wangu kuwa walinzi (wao)badala Yangu (kutawafaa kitu kufanya hivyo?) Hakika Sisi tumeiandaa Jahanamu iwe ndipo mahala pa kuteremkia makafiri.

103. Sema: Je! Tukujulisheni wenye hasara katika vitendo (vyao)?

104. Hao ambao bidii yao (hapa duniani) imepotea bure katika maisha ya dunia, nao wanafikiri kwamba wanafanya amali njema!

105. Hao ni wale waliozikataa (waliozikanusha) Ishara za Mola wao na (wakakataa) kukutana naye. Kwa hivyo vitendo vyao vimeruka pa tupu, wala hatutawasimamishia mizani siku ya Kiama.

106. Hivyo Jahannamu ni malipo yao kwa sababu walikufuru na kuzifanyia mzaha aya Zangu na Mitume Yangu.

أَتُوبِي رَبِّيَ الْحَمِيدَ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْقُضُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ أَتُوبِي أُفِرُّ عَلَيْهِ وَظَرًّا ۝

فَمَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ۝

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنِّي، فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَاةً، وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ۝

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُودٌ فِي بَعْضٍ وَتُفِجُ فِي الصُّورِ فَيَجْعَلُهُم بِجَمْعًا ۝

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرِضًا ۝

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَن ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ۝

أَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِن دُونِي آلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا لَهُمُ لِّلْكَافِرِينَ نَزْلًا ۝

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ۝

الَّذِينَ ضَلَّ سَبِيلُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يُحْسِبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ۝

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا تُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا ۝

ذَٰلِكَ جَزَاءُ وَهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُؤًا ۝

98. Dhul-Karnain alineemeshwa kwa ufalme na mali na nguvu kubwa, na juu ya hayo hakutakabari bali akawa anamkumbuka Mwenyezi Mungu. Basi inataka na sisi Waislamu tufuate mwendo huu.

102. Hapa wanaonywa hao wanaowaabudu na kuwaomba viumbe badala ya Mwenyezi Mungu.

Hii Aya makadiyani waliyoifanya kuwa ni 103 wameidai kusema kuwa imewateremkia wafuasi wa Nabii Isa, kwa hivyo maneno yote yaliyotangulia yanakhusiana na watu wa Magharibi. Majambazi kweli kweli. Wanajua kuwa Aya hii imewateremkia washirikina wote, khususa wale waliokuwa karibu na Mtume. Nao ni Waarabu.

107. Kwa yakini walioamini na kufanya vitendo vizuri makazi yao yatakuwa hizo Pepo za Firdaws

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ۝

108. Watakaa milele humo; hawatataka kuondoka.

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ۝

109. Sema: "Hata bahari ingalikuwa ndio wino kwa (kuyaandika) maneno ya Mola wangu, basi bahari ingalikwisha kabla ya kwisha maneno ya Mola wangu, hata kama Tungalileta (bahari) kama hiyo kuongezea."

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لَكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ۝

110. Wambie: "Bila shaka mimi ni binadamu kama nyinyi (isipokuwa nimeletewa Wahyi tu, ndio tafauti yangu). Ninaletewa Wahyi ya kwamba Mungu wenu ni Mungu Mmoja tu. Anayependa kukutana na (jaza ya) Mola wake naafanye vitendo vizuri wala asimshirikishe yoyote katika ibada ya Mola wake."

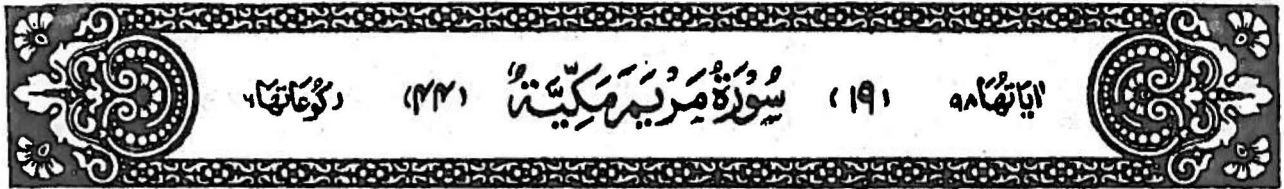
قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ الْوَحْيُ وَإِنِّي أَنَا الْفَاهِي ۚ إِنَّكُمْ إِلَهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ۝

110. Na katika hii Aya waliyoifanya kuwa ni ya 111 wanadai kuwa Mtume "anaamrisha awaambie Wakristo . . ." Liko wapi hilo tamko la kuonyesha kuwa awaambie Wakristo. Kwa ajili ya kutaka kujaza ile furumu yao waliyoijaza humu katika mapotezo yao ya Aya hii, ndiyo wanasema kuwa Aya hii imewakusudia Wakristo.

Wala Mtume hakusema: "mashambulio ya kiroho ya *Dajjal*". Uwongo kabisa; hakusema Mtume neno hilo ya kiroho. Wala Mtume hakusema kuwa *Dajjali* ni taifa. Wanajua kwa yakini kuwa Mtume amemtaja *Dajjali* kuwa ni mtu mmoja atakayekuja mwisho wa ulimwengu kuwapoteza Waislamu. Na atakuja mmoja. Na baada ya myaka aje mwingine, na baadaye mwingine, mpaka wafike katika idadi ya thalathini na kitu. Na akasema kuwa watapotezeka baadhi ya Waislamu kwa watu hao. Si taifa; uwongo kabisa maneno yao. Labda wanaona kuwa baadhi ya watu hao warnekwishakuja na wamewapoteza waliowapoteza—na watu wao wanaendelea kupoteza—ndiyo maana wakapoteza muradi wa tamko la *Dajjali*.

Hadithi ya kuwa *Dijjali* ni watu waovu watakaokuja—mmoja baada ya mmoja, wakati baada ya wakati—wameitaja Maimamu hawa :— (a) Imamu Al Bukhary zaidi kuliko mara 22; (b) Imamu Muslim zaidi kuliko mara 36; (c) Imamu Abu Daud zaidi kuliko mara 11; (d) Imamu An Nasai zaidi kuliko mara 3; (e) Imamu Attirmidhy zaidi kuliko mara 12; (f) Imamu Ibn Majah zaidi kuliko mara 9; (g) Imamu Malik bin Anas zaidi kuliko mara 2; (h) Imamu Ahmad bin Hanbal zaidi kuliko mara 200; (i) Imamu Attabrany zaidi kuliko mara 26; (j) Imamu Addarimay zaidi kuliko mara 1.

Hebu wao nawamtaje Imamu mmoja tu aliyesema kuwa *Dajjali* ni taifa, kama Yaajuji na Maajuju. Watasutika maisha yao, kusutwa baada ya kusutwa.

Ina Aya 98

SURAT MARYAM

Ina Makara 6

(Imeteremka Makka)

Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwenye kuneemesha neema kubwa kubwa na Mwenye kuneemesha neema ndogo ndogo.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Kaf Ha Ya Ayn Sad.

كَهَيِّصَ ۝

2. (Huu ni) Ukumbusho wa rehema ya Mola wako (kumrehemu) mja Wake Zakaria.

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ۝

3. Alipomlingania (alipomuomba) Mola wake kwa mlingano wa siri.

إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ۝

4. Akasema: "Mola wangu. Bila shaka mifupa yangu imekuwa dhaifu na kichwa kinawaka (kinang'ara) kwa mvi, wala sikuwa mwenye bahati mbaya, (mwenye kukhasirika) Mola wangu, kwa kukuomba wewe."

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝

5. "Na hakika mimi nawahofia jamaa zangu baada yangu (kuharibu dini). Na mke wangu ni tasa. Basi nipe mrithi (anijie) kutoka kwako"

وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ۝

6. "Atakayenirithi (ilimu yangu na uwongozi wangu) na kuwarithi (wazee wake wengine) kizazi cha Yaakubu. Na umfanye, Mola wangu, mwenye kukuridhisha."

يَرْثِي وَيَرْثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ ۖ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۝

7. (Akaambiwa) "Ewe Zakaria! Tunakupa habari njema ya (kuwa utazaa) mtoto, jina lake ni Yahya: Hatujafanya kabla yake aliye na jina namna hilo."

يُزَكِّيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ۝

8. Akasema: "Mola wangu! Nitapataje mtoto, hali mke wangu ni tasa, na mimi nimekwishafikia uzee wa kupita kiasi."

قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ لِي عِلْمٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝

1. Tumekwishaataja muradi wa harufu kama hizi katika mwanzo wa Suratil Baqarah.

3-6. Nabii Zakariya anamuomba Mola wake Amruzuku mtoto mwema wa kuja kushika kazi yake atakapoondoka yeye. Na hapa pana mafundisho ya kuwa mtu akiomba mtoto inatakiwa aombe mtoto mwema, siyo kuomba mtoto mwanamume tu au mwanamke tu, kama wanavyofanya watu wengine; na vile vile tunapomba tuombe kilicho chema.

9. Akasema, "Ni kama hivyo." Amesema Mola wako: "Haya ni sahali Kwangu, Na kwa yakini Nilikuumba zamani, nawe hukuwa chochote."

10. Akasema: "Mola wangu, Nifanyie Ishara (ya kujua kuwa sasa mke wangu amekwishashika mimba)." Akasema: "Ishara yako ni kuwa hutaweza kusema na watu kwa siku tatu, na hali wewe ni mzima."

11. Basi akawatokea watu kutoka mihirabuni na akawaashiria (kwani keshakuwa hawezi kusema) ya kwamba: "Mtukuzeni Mungu (salini) asubuhi na jioni (kama dasturi)."

12. "Ewe Yahya! Kishike Kitabu (hiki unachopewa) kwa hima kubwa." Na tulimpa hikima angali mtoto

13. Na(tukamfanya ni) huruma kutoka Kwetu, na utakaso, na akawa mtawa.

14. Na mwema kwa wazazi wake wala hakuwa jeuri, asi.

15. Na amani ilikuwa juu yake siku aliyozaliwa na siku aliyokufa na siku atakayofufuliwa hai.

16. Na mtaje Mariamu Kitabuni (humu). Alipojitenga na jamaa zake, (akenda) mahali upande wa mashariki (wa msikiti)

17. Na akaweka pazia kujikinga nao. Tukampelekea Muhuisha Sharia yetu (Jibrili)—akajimithilisha kwake (kwa sura ya) binadamu aliye kamili.

18. (Mariamu) akasema: "Hakika mimi najikinga kwa (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema (Aniepushe) nawe. Ikiwa unamuogopa Mungu (basi ondoka nenda zako)."

19. (Malaika) akasema: "Hakika mimi ni Mjumbe wa Mola wako: ili nikupe mwana mtakatifu."

20. Akasema: "Ninawezaje kupata mtoto, hali hajanigusa mwanamume (yoyote kwa njia ya halali) wala mimi si (mwanamke) mwenye kuzini."

قَالَ كَذَلِكَ، قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىٰ هَيْئٍ وَقَدْ خَلَقْتَنكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ①

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً، قَالَ آيَتُكَ إِلَّا تُكَلِّمُ النَّاسَ شَيْئًا لِّئَلَّا سَوِيًّا ②

فَحَمِّمْ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْغَرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَنْ يَخْبُوا بِكَرَّةٍ وَعَشِيًّا ③

يُحْيِي خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآيِنَاهُ الْحَكَمَ صَبِيًّا ④

وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا وَرُكُودًا وَكَانَ تَقِيًّا ⑤

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ⑥

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَبِيًّا ⑦

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ اتَّخَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ⑧

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ⑨

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ⑩

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ⑪

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ⑫

16-17. Baada ya kutuhadithia uweza mkubwa Aliompitishia Nabii Zakariya, Mwenyezi Mungu sasa Anatuhadithia uweza mkubwa zaidi wa kumzalisha Mariamu bila ya mume na kumsemesha mtoto huyo katika uchanga.

20. Mariamu hakushtuka kwa bishara hii kwa kuona kuwa ni muhali kwa Mwenyezi Mungu kufanya hilo. Alishuka kwa kuwa ni jambo geni tu.

21. (Malaika) akasema: "Ni kama hivyo (unavyosema; lakini) Mola wako amesema: 'Haya ni sahali Kwangu, na ili Tumfanye Muujiza kwa wanaadamu na rehema itokayo kwetu (ndiyo tumefanya hivi);' Na hili ni jambo lililokwisha hukumiwa."

22. Basi akachukua mimba yake, na akaondoka nayo mpaka mahali pa mbali.

23. Kisha uchungu ukampeleka katika shina la mtende, (akawa anazaa na huku) anasema: "Laiti ningekufa kabla ya haya, na ningekuwa niliyesahaulika kabisa."

24. Mara ikamfikia sauti kutoka chini yake (inamwambia) "Usihuzunike. Hakika Mola wako amejaalia (Ameweka) kijito cha maji chini yako;"

25. "Na litikise kwako shina la mtende, litakuangushia tende nzuri, zilizo mbivu."

26. "Basi ule na unywe na litue jicho (lako) (furahi, pumua moyo wako). Na kama ukimuona mtu yoyote (akauuliza habari ya mtoto huyu), sema: 'Hakika mimi nimeweka nadhiri kwa (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema ya kufunga, kwa hivyo leo sitasema na mtu?'"

27. Akenda naye kwa jamaa zake amembeba. Wakasema: "Ewe Mariamu! Hakika umeleta kitu cha (umefanya jambo la) ajabu! (Umezaa bila ya kuolewa ndoa ya Sharia!)"

28. "Ewe dada yake Haruni! Baba yako hakuwa mtu mbaya wala mama yako hakuwa hasharati!"

29. (Mariamu) akawaashiria kwake (yule mtoto wamuulize yeye). Wakasema: "Tuzungumzeje na aliye bado mtoto kitandani?"

24. Mwenyezi Mungu Anamtolea Mariamu maji mahali pasipokuwa na maji ili kumtia nguvu moyo wake.

28. Wazee wake Bibi Mariamu wanamlaumu Mariamu na wanamwambia, "Ulijitia katika njia ya Mungu ukidai kuwa mfuasi wa Nabii Haruni basi uwapi sasa utawa wako ambao ulirithi kwa Haruni?" Walidhani kuwa amemzaa mwanawe huyo kwa njia ya haramu. Basi vile kusema: "Ewe dada yake Haruni" yaani Ewe unayemshabihi Nabii Haruni!

29. Tazama upinduzi wao katika hii Aya waliyoifanya kuwa ya 30 *Man Kaana Fil Mahdi* = Mtoto wa mikononi aliye katika mlezi. Wao wanasema:- "Mayahudi wanakataa hata kuzungumza na Nabii Isa, na wanasema atajua habari hizi naye ni mtoto wa juzi juzi." Tazama wanavyoikimbia miujiza aliyoitaja Mwenyezi Mungu katika Qurani. Mwenyezi Mungu anasema kuwa Nabii Isa amesema saa ile ile aliyozaliwa — kama ilivyo katika Aya ya 24-6 ya Sura hii *Surat Maryam*, na Aya 30-33 za Sura hii hii, na katika Aya ya 46 ya *Surat Aali Imran*, na katika Aya ya 110 ya *Surat Maida*. Wao wanaipindua tafsiri ya tamko la *Mahdi* = "mlezi wa kulalia mtoto," wanasema "kijana wa juzi juzi!" Muhali kuwa wanaamini Akhera. Wasingefanya hivi: Kupindua maneno ya Mwenyezi Mungu kimachomacho ili wawapoteze viumbe vyake! Na tuliurejeza ukafiri wao huo katika Aya ya 46 ya *Surat Aali Imran*.

قَالَ كَذَلِكَ، قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّئْ، وَلَبَّعَلَهُ
آيَةُ لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا، وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ①

فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ②

فَاجَاءَهَا الْخَاضُ إِلَى جَذْعِ النَّخْلَةِ، قَالَتْ يَلَيْسَنِي
مِتٌ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مُنْسِيًّا ③

فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ
سَرِيًّا ④

وَهُزْنَى إِلَيْكَ بِجَذْعِ النَّخْلَةِ تُلْقِطُ عَلَيْكَ
رُطْبًا جَنِيًّا ⑤

فَكُلِّي وَاشْرَبِي وَكُورِي عَيْنًا، فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ
أَحَدًا، فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ
أَكْلِمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ⑥

قَالَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ، قَالُوا يَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا
فَرِيًّا ⑦

يَا حَتَّ هَرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ
أُمُّكَ بَغِيًّا ⑧

فَأَنشَارَتْ إِلَيْهِ، قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ
صَبِيًّا ⑨

30. (Yule mtoto) Akasema: "Hakika mimi ni mja wa Mwenyezi Mungu, Amenipa Kitabu na Amenifanya Nabii"

31. "Na Amenifanya mbarikiwa popote nilipo. Na Ameniusia Sala na Zaka maadamu ni hai."

32. "Na (ameniusia) kumfanyia mema mama yangu: Wala hakunifanya niwe jeuri, muovu."

33. "Na amani iko juu yangu siku niliyozaliwa na siku nitakayokufa na siku nitakayofufuliwa kuwa hai."

34. Huyu ndiye Isa Bin Mariamu. (Hii) ndiyo kauli ya haki ambayo (Wakristo) wanaifanyia shaka.

35. Haiwi kwa Mwenyezi Mungu kufanya mtoto; Ameta-kasika. Anapolitaka jambo basi huliambia tu kuwa; nalo likawa.

36. Na hakika Mwenyezi Mungu Ni Mola wangu na Mola wenu. Basi Muabuduni. Hii ni njia iliyonyoka.

37. Lakini makundi (ya hao waovu) yalihitalifiana wao kwa wao. Basi adhabu kali itawathubutikia wale waliokufuru; kwa kuhudhuria Siku hiyo iliyo kuu.

38. Watasikia na wataona vizuri vilioje Siku watakayotujia. Lakini madhalimu sasa wamo katika upotofu (upotevu) ulio dhahiri.

39. Na uwaonye siku ya majuto wakati amri (ya kuingia Peponi na Motoni) itakapokatwa. Nao (hapa duniani) wamo katika ghasla wala hawaamini.

40. Bila shaka Sisi Tutairithi ardhi na walio juu yake. Na Kwetu watarejeshwa (wote).

41. Na mtaje Ibrahimu katika Kitabu (hiki). Bila shaka yeye alikuwa mkweli sana, Nabii.

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ إِنِّي أَلْقَيْتُ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ۝

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ۝

وَبَرًّا بِوَالِدَاتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ۝

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ۝

ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ۝

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّا نَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝

وَلَٰنَ اللَّهُ رَبِّي وَرَبَّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْهَرْ يَوْمَئِذٍ لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝

وَأَنذَرَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝

إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ۝

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ الْإِبْرَاهِيمَ إِذْ أَنَا كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ۝

31-33. Na makadiyani katika Aya hizi walizozifanya ni za 32 na 34 wanakataa tena kupelekwa Nabii Isa mbinguni au kurejea mwisho wa ulimwengu. Wanasema anatoa Zakaa huko? Tunasema kuwa Uhai uliotajwa hapa ni Uhai (a) aliokuwa nao duniani kabla ya kwenda mbinguni na Uhai (b) atakaoutumia tena baada ya kurejea ulimwenguni. Na haya tumeyasema tangu katika marejezo ya Aya ya 56 ya *Surat Aali Imran* na katika Aya ya 117 ya *Suratul Maida*, na katika Aya ya 60 ya *Suratul An-Am*.

41-47. Haya ni kuonyesha kuwa mtu hakatazwi kumuonya — kwa hishima — hata baba yake na mama yake, seuze wengineo; bali hao ndio wa kuwaamrisha mwanzo mema na kuwakataza mabaya. Lakini uwasemeshe wao na wengineo — na wao ndio zaidi kabisa — kwa hishima na adabu. Neno zuri humtoa nyoka pangoni, seuze binadamu ujingani. Lakini binadamu wengine hata upole gani hauwavuti; kama huyu baba yake Nabii Ibrahimu au ni ami yake si baba yake. Basi ukitosikilizwa na hao wazee wako au wengineo usivunjike moyo. Unamuona Nabii Ibrahimu alivyovunjwa hapa, na juu ya hivi akajibu mema tu.

42. (Wakumbushe) alipomwambia baba yake: “Ewe baba yangu! Kwa nini unaabudu visivyosikia na visivyoona na visivyokufaa chochote?”

43. “Ewe baba yangu! Kwa yakini imenijia ilimu isiyokujia. Basi nifuate nitakuongoza njia iliyo sawa.”

44. “Ewe baba yangu! Usimuabudu Shetani, hakika Shetani ni mwenye kumuasi (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema.”

45. “Ewe baba yangu! Hakika naogopa kukupata adhabu inayotoka kwa Mwingi wa rehema (Mwenyezi Mungu), (ukifanya hivyo) utakuwa mwenziwe Shetani.”

46. Akasema (Yule baba yake) “Je! unaichukia miungu yangu, ewe Ibrahimu? Kama huachi (haya unayoyasema) lazima nitakupiga mawe. Na niondokelee mbali, kwa muda mchache (huu).”

47. (Ibrahimu) akasema: “Amani iwe juu yako! Nitakuomba msamaha kwa Mola wangu, bila shaka Yeye ananihurumia sana.”

48. “Na mimi nakuondokeeni (na kujiepusha) na mnayoyaabudu kinyume cha Mwenyezi Mungu. Na nitamuomba Mola wangu: hakika sitakuwa mwenye kukhibu (kukosa ninalolitaka) kwa kumuomba Mola wangu.”

49. Basi alipojitenga nao (na akajitenga) na yale waliyokuwa wanayaabudu kinyume cha Mwenyezi Mungu, Tulimpa Is-haka na Yaakubu, na kila mmoja tukamfanya Nabii.

50. Na Tukawapa rehema Zetu na Tukawafanyia sifa za kweli tukufu (za kusifiwa na viumbe).

51. Na mtaje Musa katika Kitabu (hiki); hakika yeye alikuwa ni mwenye kuchaguliwa (na Mwenyezi Mungu), na alikuwa Mtume, Nabii.

52. Na tulimsemeza upande wa kuume (kulia) wa mlima (huo mtakatifu) na Tukamsogeza kuzungumza nasi kwa siri.

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ۖ

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ۝

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ۝

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ عَذَابِي مِنَ الرَّحْمَنِ فَنُكُونُ لِلشَّيْطَانِ رِجِيًّا ۝

قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ تَوَلَّيْتُ لِلْإِبْرَاهِيمَ لَأَكُونَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۝

قَالَ سَلِمْتُ عَلَيْكَ نَأْسَتُغْفِرُ لَكَ رَبِّي إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ۝

وَأَعِزَّنَا لَكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ۝

فَلَمَّا أَعَزَّنَا لَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ۝

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ۝

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَوْسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۝

وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ۝

Na kuwaamrisha mtu barabara watu wake ni jambo linalompelekea mtu kupendwa sana na Mwenyezi Mungu kama ilivyo katika Aya ya 55 ya Sura hii na nyinginezo.

48. Alitengana nao na akahamia nchi ya Shamu. Na alikaa Misri vile vile na alikaa Hijazi (Makka).

51. Rasuul maana yake ni mjumbe. Na Nabii maana yake ni mwenye kutoa habari za siri kutokana na Mwenyezi Mungu. Kwa hivyo kila Rasuul lazima awe ni Nabii, wala si lazima kila Nabii kuwa ni Rasuul.

53. Nasi kwa rehema zetu Tukampa (Musa), nduguye, Haruni, awe Mtume (kama yeye).

54. Na mtaje katika Kitabu (hiki) Ismaili. Bila shaka yeye alikuwa mkweli wa ahadi, na alikuwa Mtume, Nabii

55. Na alikuwa akiwaamrisha watu wake Sala na Zaka na alikuwa mridhiwa mbele ya Mola wake.

56. Na mtaje Idris katika Kitabu (hiki). Bila shaka yeye alikuwa mkweli sana na Nabii

57. Na Tulimuinua daraja ya juu kabisa.

58. Hao ndio aliowaneemesha Mwenyezi Mungu, miongoni mwa Manabii, katika kizazi cha Adamu, na katika (kizazi cha) wale Tuliowachukua pamoja na Nuhu (jahazini), na katika kizazi cha Ibrahimu na Israili, na katika wale Tuliowaongoza na Tukawachagua. Wanaposomewa Aya za Rahmani huanguka kusujudu na kulia.

59. Lakini wakaandamia baada yao chipukizi mbaya (watoto wabaya). Wakapuza Sala na wakafuata matamanio mabaya; kwa hivyo watakutana na adhabu kali

60. Isipokuwa wakitubu na kudumu kuamini na kufanya yaliyo mema. Hao wataingia Peponi wala hawatadhumiwa chochote

61. Pepo za milele ambazo (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema amewaahidi waja wake katika siri (yake). Bila shaka ahadi Yake ni yenye kuja.

62. Hawatasikia humo upuzi ila (maneno ya) salama; na watapata humo riziki yao asubuhi na jioni.

63. Hiyo ndiyo Pepo tutakayowarithisha katika waja Wetu wale ambao ni wachaji Mungu.

64. (Mtume alimtaka Jibrili awe anamjia mara kwa mara basi akamwambia): "Wala hatuteremki ila kwa amri ya Mola wako. Anayo (anayajua) yaliyoko mbele yetu na yaliyoko nyuma yetu na yaliyomo katikati ya hayo. Na Mola wako si mwenye kusahau."

56. Huyu ni katika Mitume wa zamani kabisa na alikuwa Misri. Na baada ya Nabii Adamu hapana Mtume wa zamani kabisa aliyetajwa katika Qurani kuliko yeye. Basi yeye ndiye wa pili katika hao Mitume Ishirini na Tano waliotajwa habari yao katika Qurani.

Na hicho kisa anachonasibishiwa — cha urafiki wake na Malaika wa jua, hata akamfikisha kote huko alikomfikisha, hata akamfikisha Peponi akakataa kutoka, na yuko huko mpaka leo — si maneno yaliyo sahihi.

وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا إِخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ۝

وَأَذْكُرُنِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۝

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۝

وَأَذْكُرُنِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ۝

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۝

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَةِ آدَمَ وَ مِنْ هَٰمَانَ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَٰئِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرَوْا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۝

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَةَ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا ۝

إِلَّا مَنِ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ۝

جَنَّاتُ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ۝

لَا يَسْمُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ فِيهَا زَوْجُهُمْ فِيهَا بَكْرَةٌ وَعِشْيَاءٌ ۝

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۝

وَمَا تَنْزِيلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلَقْنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۝

65. Mola wa mbingu na ardhi na vilivyo baina yake. Basi muabudu yeye tu na udumu katika ibada Yake. Je, unamjua (mwingine) mwenye jina lake (Mwenyezi Mungu, aliye kama yeye)?

66. Na (baadhi ya) wanaadamu husema: "Je! Nitakapokuwa nimekufa, kweli nitafufuliwa kuwa hai (mara ya pili)?"

67. Je! Mwanadamu hakumbuki ya kwamba Tulimuumba kabla (ya hali yake hii), hali hakuwa chochote?

68. Basi naapa kwa Mola wako kwa yakini Tutawakusanya wao pamoja na mashetani; kisha tutawahudhurisha pembezoni mwa Jahanamu, wapige magoti (hapo).

69. Kisha kwa yakini Tutawatoa, katika kila taifa, wale miongoni mwao waliomuasi zaidi (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema.

70. Tena hakika Sisi Tunawafahamu sana wanaostahili (wanaostahiki) zaidi kuunguzwa humo.

71. Wala hakuna yoyote katika nyinyi ila ni mwenye kuifikia (hiyo Jahanamu). Ni wajibu wa Mola wako uliokwishahukumiwa.

72. Kisha Tutawaokoa wale wamchao (Mungu); na Tutawaacha madhalimu humo wamepiga magoti.

73. Na wanaposomewa Aya Zetu zilizo wazi, husema wale waliokufuru kuwaambia walioamini "Lipi katika makundi mawili (haya, sisi na nyinyi) lina makao mema (hata Akhera) na lenye watu walio watukufu? (sisi mnaotwita makafiri au nyinyi mnojiita Waislamu)?"

74. Na karne ngapi Tumeziangamiza kabla yao (hawa wa sasa). (Karne) zilizokuwa na mapambo mazuri zaidi na mandhari nzuri (pia) zaidi?

75. Sema: "Walio katika upotofu, (upotevu) basi (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema. Atawazidishia muda mpaka wayaone waliyoonywa—ima ni adhabu au ni saa ile (ya Kiama). Hapo ndipo watajua ni nani mwenye makao mabaya na mwenye askari dhaifu.

71. Wanaokwenda Peponi na wanaokwenda Motoni, wote wanapita njia moja. Khalafu wa Motoni wanaanguka huko, na wa Peponi wanaendelea na njia yao ya kuwafikisha Peponi.

71-72. Katika hizi Aya walizozifanya za 72 na 73 wametia maneno ya mpotezi wao na jina la kitabu chake.

73,74. Haya ndiyo hayo yanayotajwa kila siku: kuwa Mwenyezi Mungu hatazami mali, anatazama amali (Vitendo).

76. Haya vile vile ndiyo yanayotajwa kila siku: kuwa wanaokubali kuongoka ndio anawaongoza Mwenyezi Mungu — siyo anafanya mambo yake ovyo tu.

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ
عَ ۖ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ۝

وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِذَا مَاتَ كَسُوفَ أُخْرِي حَيًّا ۝

أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَآخِرَ يَك
شَيْئًا ۝

فَوَرَّيَكَ لَنَحْشُرَهُنَّمُ وَالشَّيْطَانِ ثُمَّ لَنَحْضِرَهُنَّ
حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ۝

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ إِلَهُهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ
عِتِيًّا ۝

ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ۝

وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا
مَقْضِيًّا ۝

ثُمَّ نَنْجِي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ۝

وَإِذَا نُتِلَىٰ عَلَيْهِمُ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا
وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ۝

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَوْمٍ هُمْ أَحْسَنُ أَنْ تَكُونُوا ۝

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا
حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ
فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرُّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُندًا ۝

76. Na Mwenyezi Mungu Huwazidishia uwongofu wale walioongoka. Na vitendo vizuri vibakiavyo (thawabu zake) ni bora katika malipo mbele ya Mola wako na bora katika matokeo (yake)."

77. Je! Umemuona yule aliyezikanusha Aya Zetu na akasema: "Kwa hakika nitapewa (huko Akhera) mali na watoto (kama nilivyopewa hapa)."

78. Je! Amepata habari za ghaibu au amechukua ahadi kwa (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema (juu ya haya)?

79. Siyo! Hakika Tunaandika anayoyasema, na Tutamzidishia muda (mkubwa) katika adhabu

80. Na Tutamrithi anayoyasema, (hayo mali na watoto); na atatuja peke yake!

81. Na walifanya waungu wengine badala ya Mwenyezi Mungu ili wawe wenye kuwatia nguvu (kuwasaidia)

82. Wapi! Watakanusha ibada yao na watakuwa makhasimu zao.

83. Je! Huoni ya kwamba Tumewatuma mashetani juu ya makafiri, wanaowachochea (kufanya mabaya)?

84. Basi usiwafanyie haraka (hao makafiri kutaka waadhibiwe). Tunawahisabia idadi ya siku zao. (Ikifika tu tutawaadhibu)

85. (Wakumbushe) Siku Tutakayowakusanya wachaji (Mungu) kuwapeleka kwa Mwingi wa rehema kuwa ni wageni (wake).

86. Na Tutawachunga waovu (kuwapeleka) katika Jahanamu, hali ya kuwa wana kiu kubwa.

87. (Viumbe) Hawatakuwa na mamlaka ya kufanya uombezi (kuwaombea wenzao) ila wale walioshika ahadi kwa (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema.

88. Na (makafiri) husema: "(Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema amejifanyia mtoto."

89. Bila shaka mumeleta jambo lichukizalo kabisa (kwa kusema hivyo)

90. Zinakaribia mbingu kutatuka kwa (tamko) hilo na ardhi kupasuka na milima kuanguka (ikakatika) vipandevipande

91. Kwa kule kudai kuwa (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema ana mtoto.

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَاقِيَتُ
الصَّالِحِينَ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ۝

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا
وَوَلَدًا ۝

أَطْعَمَ الْغَيْبَ أَمْ آتَاهُ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۝

كَلَّا سَكَتَنُوبُ مَا يَقُولُ وَسُمِّلَ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ
مِدًّا ۝

وَنَزِثْنَا مَا يَقُولُ وَبَيَّزْنَا قُودًا ۝

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ۝

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ
ضِدًّا ۝

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ
تُوزِّعُهُمْ أَرَئَى ۝

فَلَا تَعْبَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعْلَمُهُمْ عَذَابًا ۝

يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَقُلًّا ۝

وَنُسَوِّيهِمُ النَّجْمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرِثًا ۝

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ
عَهْدًا ۝

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ۝

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ۝

تَكَادُ السَّمُوتُ يَنْفَطِرُنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ
وَتَخْرُجُ الْجِبَالُ هُدًّا ۝

أَنْ دَعَا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ۝

92. Wala haiwi kwa (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema kuwa na mtoto.

وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۖ

93. Hakuna yoyote aliyomo mbinguni na ardhini ila atafika kwa (Mwenyezi Mungu), Mwingi wa rehema hali ya kuwa ni mtumwa (wake).

إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَنِ عَبْدًا ۚ

94. Amewadhibiti na Amewahisabu sawasawa.

لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ۚ

95. Na kila mmoja katika wao atamjia (Mwenyezi Mungu) siku ya Kiama peke yake.

وَكُلُّهُمْ أِنْتِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ۚ

96. Hakika wale walioamini na kufanya vitendo vizuri (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema atawafanyia mapenzi.

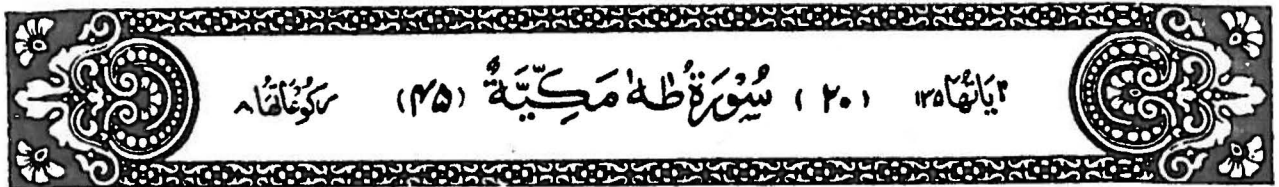
إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ۚ

97. Na hakika tumeisahilisha (Qurani) kwa lugha yako (ya Kiarabu) ili uwabashirie kwayo wanaomcha (Mungu) na uwaonye kwayo watu wanaogombana (wasiokubali haya).

وَأَنشَأْنَا لَكَ بِلسَانِكَ الْكِتَابَ بِهِ تُنذِرُ بِهِ قَوْمًا لَّدُنَّا ۚ

98. Na karne ngapi tuliziangamiza kabla yao (hawa makafiri wa sasa). Je! Unawaona hata mmoja katika wao au unasikia hata mchakato wao?

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ هَلْ يُحِصُّ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ۚ

Inu Ayu 135

SURATU TAHA

Ina Makara 8

(Imeteremku Makka)

Kwa jina la Mwenyezi Mungu Mwenye kuneemesha neema kubwa kubwa na Mwenye kuneemesha neema ndogo ndogo.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Taha!

طه ١

2. Hatukukuteremshia Qurani ili upate mashaka

مَا أَرْسَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ٢

3. Bali iwe mauidha kwa wenye kumnyenyekea.

إِلَّا تَذَكُّرَةً لِّمَن يَخْشَى ٣

4. Kiteremsho kinachotoka kwa Yule Aliyeumba ardhi na mbingu (hizi) zilizo inuka juu.

تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمُوتِ الْعُلَى ٤

5. Ndiye Mungu Mwenye rehema Aliyetawala juu ya Kiti (chake) cha Enzi.

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ٥

6. Ni vyake (tu peke yake) vyote vilivyomo mbinguni na vilivyomo ardhini na vilivyo baina yao na vilivyomo chini ya ardhi.

لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ٦

7. Na ukinena kwa sauti kubwa (au ndogo ni sawa sawa) kwani hakika Yeye Anajua (yaliyo dhahiri na) yaliyo siri na yaliyofichikana zaidi (kuliko siri).

وَأَن تَجْهَرُ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَ وَأَخْفَى ٧

8. Mwenyezi Mungu, hakuna aabudiwaye kwa haki isipokuwa Yeye. Naye Anayo majina mazuri (sifa nzuri nzuri).

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ٨

9. Na je! Imekujia hadithi ya Musa?

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ٩

10. Alipouona moto, akawaambia watu wake (aliokuwa nao) "Ngojeni, hakika nimeona moto, huenda nikakuleteeni kijinga katika huo au nitapata mwongozaji katika moto huo (wa kutuonyesha njia)."

إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا ١٠
لَعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدُ عَلَى النَّارِ هَدًى ١١

1. Tumekwishataja katika *Suratil Baqarah* sababu ya kutajwa harufu namna hizi.

2-3. Mtume alikuwa akiona dhiki na mashaka kuwaona jamaa zake hawataki kufuata uongofu. Basi hapa Mwenyezi Mungu Anamliwaza na kumfahamisha kuwa Qurani ni mauidha. Basi tuisome na tuizingatie, siyo tuifanyie makombe na mengineyo yasiyokuwa.

7. Aya hii yatufunza mambo mawili muhimu: (a) Kuwa mtu wakati akiomba Mungu asijikalifishe kwa kupiga makelele, kwani Mwenyezi Mungu hayuko mbali na binadamu. Na vyovyote atakavyomlingana anamsikia hata akimlingana kwa moyoni pia. (b) Yeye ndiye Mjuzi wa siri ambayo hakuna anayejua ila mtu mwenyewe tu nafsi yake; na ndiye mjuzi wa lililofichikana zaidi kuliko siri ambalo hata mtu mwenyewe halijui.

9. Kisa cha Nabii Musa kwa urefu kabisa.

10. 12-20. Hizi Aya walizozifanya ni za 11 na 13 na 21 wamefanya tafsiri zake ni tafsiri za ndoto,

11. Basi alipofika akaitwa: "Ewe Musa!"
12. "Bila shaka Mimi ndiye Mola wako. Basi vua viatu vyako. Hakika wewe uko katika bonde takatifu la Tuwa."
13. "Nami Nimekuchagua (kuwa Mtume). Basi yasikilize unayoletewa (yanayofunuliwa kwako) Wahyi."
14. "Kwa yakini Mimi ndiye Mwenyezi Mungu, Hakuna aabudiwaye kwa haki ila Mimi, Basi niabudu na usimamishe Sala kwa kunitaja."
15. "Bila shaka Kiama kitakuja. Nataka kusudi kukificha (nisiseme lini kitakuja) ili kila nafsi ilipwe kwa yale iliyoyafanya."
16. Basi wasikuzuie na (kuyaamini) hayo wale wasioyaamini na wafuatao matamanio ya nafsi zao. Usije ukaangamia.
17. Na ni nini hicho kilichomo mkononi mwako wa kuume (kulia), ewe Musa?
18. (Musa) Akasema: "Hii ni fimbo yangu, ninaiegemea na ninaangushia (ninapukutishia) majani kwa ajili ya wanyama wangu. Tena ninatumia kwa matumizi mengine."
19. Mungu akasema: "Itupe, ewe Musa."
20. Akaitupa. Mara ikawa nyoka anayekwenda mbio.
21. (Mungu) Akasema: "Ikamate wala usiogope, sasa hivi Tutairudisha hali yake ya kwanza."
22. "Na uambatishe mkono wako katika kwapa yako; utatoka mweupe sana pasipo ubaya wowote. (Twaa na huu kuwa) muujiza mwengine."
23. "Ili Tukuonyeshe miujiza yetu (mengine) mikubwa mikubwa."
24. "Nenda kwa Firauni. Bila shaka yeye amepindukia mipaka."

- فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَبُوسَ ۖ
إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ
طَوًى ۖ
وَإِنَّا احْتَرَبْنَا فَاَسْتَمَرَّ لِمَا يُؤْتَى ۖ
إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ
لِذِكْرِي ۖ
إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ
بِمَا تَسْعَىٰ ۖ
فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ
فَتَرَدَّى ۖ
وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَبُوسَ ۖ
قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ
غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَىٰ ۖ
قَالَ أَنفِهَا يَبُوسَ ۖ
فَأَنفِهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ۖ
قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَتُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ۖ
وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجَ بَيْضًا مِنْ غَيْرِ سُوءٍ
آيَةً أُخْرَىٰ ۖ
لِنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ۖ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ هَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۖ

wakazifasiri kindoto. Wala siwyo alivyosema Mwenyewe Mwenyezi Mungu wala Mtume wake wala Masahaba zake wala Matabiina wala Maimamu wala . . . Sio mambo ya ndoto haya. Basi kuyasema kuwa ndoto ni ukafiri. Wanafanya haya ili kukimbia miujiza kwani hawakubali kuwa kuna miujiza, hata hiyo aliyoitaja Mwenyewe Mwenyezi Mungu. Na huu muujiza wa kugeuka nyoka fimbo ya Nabii Musa waliupotoa kwa namna nyingine katika Aya ya 107 ya Suratul Aaraf; na sasa wanaupotoa kwa namna nyingine. Tazama tulivyowarejeza.

25. (Musa) Akasema: "Ewe Mola wangu! Nipanulie, (nikunjulie) kifua changu (niweze kustahamili balaa zitakazonifika)"

26. "Na Unifanyie sahali kazi yangu (hii uliyonipa)"

27. "Na Ufungue fundo lililo katika ulimi wangu"

28. "Wapate kufahamu maneno yangu (nitakayowaambia)."

29. "Na Unifanyie waziri, (msaidizi) katika jamaa zangu—"

30. "Ndugu yangu Haruni (mfanye awe ndiye waziri wangu)"

31. "Nitie nguvu kwa (ndugu yangu) huyu"

32. "Na umshirikishe katika kazi yangu (hii)"

33. "Ili Tukutukuze sana"

34. "Na tukutaje kwa wingi."

35. "Hakika Wewe Unatuona."

36. (Mungu) Akasema: "Hakika umepewa maombi yako (yote haya uliyoyataka), ewe Musa!"

37. "Na hakika Tulikufanyia ihisani mara nyingine (nyingi; kama vile)":

38. Tulipomfunulia mama yako yaliyofunuliwa (kwake. Tulimfahamisha kufanya haya):—

39. Ya kwamba mtie (mwanao, ambaye ndiye wewe Musa) sandukuni, kisha litie mtoni, na mto utamtupa ufukoni ili amchukue adui Yangu na adui yake (amlee kwa uzuri. Naye ni Firauni). Na nimekutulia mapenzi yanayotokana kwangu (ili upendwe na watu wote), na ili ulelewe machoni mwangu (nimekurejesha kwa mama yako).

40. (Kumbuka) dada yako alipokwenda (kwa watu wake Firauni) na akasema: "Je! Nikujulisheni mtu wa (kuweza) kumlea?" Na Tukakurudisha kwa mama yako ili macho yake yaburudike wala asihuzunike. Na ulimuua mtu na Tukakuokoa katika huzuni na Tukakujaribu kwa majaribio mengi. Na ukakaa myaka mingi pamoja na watu wa Madyan kisha umekuja (hapa) kama ilivyokadiriwa, ewe Musa.

41. Na Nimekuchagua kwa ajili Yangu, (Uwe Mturne wangu).

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ۝

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ۝

وَاحْلِلْ عُقْدَةً مِن لِسَانِي ۝

يَفْقَهُوا قَوْلِي ۝

وَاجْعَلْ لِي وَرِيًّا مِّنْ أَهْلِي ۝

هُرُونَ أَخِي ۝

اشْدُدْ يَدِي أَدْرَجِي ۝

وَاشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ۝

كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ۝

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ۝

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ۝

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمُوسَىٰ ۝

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ۝

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ۝

أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ ۝

فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَ

عَدُوٌّ لَّهُ ۚ وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ حَبِيبَةٌ مِّنِّي ۚ وَلَمْ نُصَمِّرْ عَلَىٰ

عَبْنِي ۝

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن

يَكْفُلُهَا ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا

تَحْزَنَ ۚ وَتَوَلَّتْ نَفْسًا وَجْهَيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ

فُتُونًا ۚ فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ۚ ثُمَّ جِئْتَ

عَلَىٰ قَدَرٍ يَمُوسَىٰ ۝

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ۝

42. "Nenda wewe na ndugu yako pamoja na Hoja Zangu wala msichoke (msiache) kunikumbuka."

43. "Nendeni kwa Firauni, bila shaka amepindukia mipaka."

44. "Kamwambieni maneno laini hwenda atashika mauidha au ataogopa."

45. Wakasema: "Ewe Mola wetu! Hakika sisi tunaogopa asiye akapindukia mpaka juu yetu au kututakabaria."

46. (Mungu) Akasema: "Msiogope, bila shaka Mimi ni pamoja nanyi: Nasikia na naona."

47. "Basi mwendeeni na mwambieni: Kwa yakini sisi ni Mitume wa Mola wako. Basi waachie wana wa Israili watoke pamoja nasi na usiwaadhibu. Hakika Tumekuletea Ishara zitokazo kwa Mola wako. Na amani itakuwa juu ya wale wanaofuata uwongofu."

48. "Hakika tumeletewa Wahyi (tumefunuliwa) ya kwamba adhabu itawasibu wale wanaoyakadhibisha (hayo) na kuyapa mgongo."

49. (Firauni) akasema: "Mola wenu ni nani, ewe Musa?"

50. (Musa) Akasema: "Mola wetu ni Yule Aliyekipa kila kitu umbo lake kisha akakiongoza (kufuata kinachowafiki umbo lake hilo)."

51. Akasema: "Nini hali ya karne za kwanza (zilizopita kabla hukuja?)"

52. Akasema: "Ilimu yake iko kwa Mola wangu katika Kitabu (chake kilichokusanya kila kitu). Mola wangu hapotei wala hasahau."

53. "Ambaye Amekufanyieni ardhi kuwa tandiko na Akakuwekeeni humo njia, na Akayateremsha maji kutoka mawinguni." Na kwa hayo Tukaotesha namna za mimea mbalimbali.

54. Kuleni na walisheni wanyama wenu. Bila shaka katika hayo zimo Ishara kwa wenye akili.

55. Katika hii (ardhi) Tumekuumbeni, na humo Tutakurudisheni, na kutoka humo Tutakutoeni mara nyingine (muwe hai tena).

اِذْهَبْ اَنْتَ وَآخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾

اِذْهَبَا إِلَىٰ ذُرْعُونِ اِنَّهُ طَعْنٌ ﴿٤٣﴾

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لِّبَنَاتِنَا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ اَوْ يَحْشَىٰ ﴿٤٤﴾

قَالَا رَبَّنَا اِنَّا نَخَافُ اَنْ يُفْرَطَ عَلَيْنَا اَوْ اَنْ يَغْطِيَنَا ﴿٤٥﴾

قَالَ لَا تَخَافَا اِنِّي مَعَكُمَا اَسْمَعُ وَاَرَىٰ ﴿٤٦﴾

فَاْتَيْنَاهُ فَقَوْلَا اِنَّا رُسُلَا رَبِّكَ فَاَرْسِلْ مَعَنَا بَنِيَّ اِسْرَءِيْلَ هَـٗ وَلَا تَعْدِيْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيْنَا مِمَّنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ ﴿٤٧﴾

اِنَّا قَدْ اٰخَذْنَا اِلَيْنَا اَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾

قَالَ فَمَنْ رَّبُّكُمْ يُؤْتِيهِ ﴿٤٩﴾

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي اَتَّخِذَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَةً ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْاُولَىٰ ﴿٥١﴾

قَالَ عَلِمْنَاهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَىٰ ﴿٥٢﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ مَهْدًا وَّوَسَّكَ لَكَرْمِ فِيهَا سُبُلًا وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَخْرَجْنَا بِهٖ اَرْوَاجًا مِّنْ ثَبَاتٍ شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾

كُلُّوا وَاَرْعُوا اَنْعَامَكُمْ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِّاُولِي النُّعُوْلِ ﴿٥٤﴾

مِنْهَا خَلَقْنٰكُمْ وَ فِيْهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً اٰخَرَةً ﴿٥٥﴾

44. Aya hii inatufundisha siasa nzuri ya kuwapa watu mauidha, nayo ni kutumia upole. Upole na maneno laini humvuta asiyetaka kusikiliza, akasikiliza. Na labda sababu ya Mwenyezi Mungu kumpa Nabii Musa wasiya huu, ni kumjua ile tabia yake ya ukali.

56. Na hakika Tulimuonyesha (Firauni) Ishara Zetu zote. Lakini alikadhibisha na akakataa.

57. Akasema: “Umetujia kututoa katika nchi yetu kwa uchawi wako, ewe Musa?”

58. “Basi sisi tutakuletea uchawi mithali ya huo, (kama huo). Basi fanya ahadi (ya mkutano) baina yetu na yako ambayo tusiivunje sisi wala wewe; (tukutane katika) mahali patakapokuwa sawa.”

59. (Musa) akasema: “Miadi yenu ni siku ya mapambo (siku ya sikukuu), na watu wakusanywe asubuhi.”

60. Basi Firauni akarudi na akatengeneza hila yake, kisha akaja (na wachawi wake).

61. Musa akawambia: “Ole wenu! (Adhabu itakuthubutikieni). Msizue uwongo juu ya Mwenyezi Mungu, asije Akakufuteni, (akakuangamizeni) kwa adhabu. Na hatengenekewi anayezua uwongo.”

62. Basi (wale wachawi) wakazozana kwa shauri yao baina yao na wakashauriana kwa siri.

63. Wakasema (katika minong’ono yao hiyo): “Hakika watu hawa (wawili) ni wachawi, wanataka kukutoeni katika nchi yenu kwa uchawi wao, na wanataka kuondoa sera (dasturi) yenu iliyo bora kabisa.”

64. “Kwa hivyo kusanyeni hila zenu (zote), kisha mfike (kwao) kwa kujipanga safu, na kwa yakini atafuzu (kweli kweli) leo atakayeshinda.”

65. Wakasema: “Ewe Musa! Je! Utatupa wewe (kwanza uchawi wako) au tutakuwa sisi wa kwanza kutupa?”

66. (Musa) akasema: “Bali tupeni (nyinyi kwanza)!” Tahamaki kamba zao na fimbo zao zikaonekana mbele yake (Musa) kwa uchawi wao, zinakwenda mbio mbio.

وَلَقَدْ آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ۝

قَالَ أَجِئْتُنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَمْوُئِي ۝

فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ فَأَجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى ۝

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضَعْفَىٰ ۝

فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَىٰ ۝

قَالَ لَهُمُ مَوْسَىٰ وَيَلِكُمْ لَا تَقْفَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ، وَقَدْ خَابَ مَنْ افْتَرَىٰ ۝

فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَىٰ ۝

قَالُوا إِنَّ هَٰذِهِ لَسَجْرٌ يُرِيدُنَ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَىٰ ۝

فَاجْمَعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اسْتَوَا صَفًّا ، وَقَدْ أَقْلَمَ الْيَوْمَ مِنَ اسْتَعْلَىٰ ۝

قَالُوا يَمْوُئِي إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ۝

قَالَ بَلْ أَلْقُوا ، فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ۝

57. Watu wasiokubali haki, wakishindwa kwa hoja, hujaribu kuharibu akili za watu kwa propaganda kama hii.

61. Katika maelezo ya Aya hii waliyoifanya kuwa ni ya 62 wametia maneno haya: . . . “azuaye uwongo juu ya Mungu hawezi kamwe kufanikiwa.” Wametia haya ili kuwadanganyia watu kuwa mbona mtu wao alifanikiwa katika kutangaza uwongo wake juu ya Mungu? Basi tunawaambia:— “Na Firauni pia alifanikiwa chungu ya myaka juu ya uwongo wake wa kumsingizia Mungu. Na Namrud pia na waongo wengineo, kama kina Bahaul Lah na Babul Lah. Kisha wote hao wakafa vibaya — *Suul Khaatima*, kama yeye pia.”

67. Basi Musa akatia (akaona) khofu katika nafsi yake.

68. Tukasema: "Usiogope! Hakika wewe ndiye utakayekuwa mwenye kushinda."

69. "Na kitupe kilicho katika mkono wako wa kuume (kulia): kitavimeza walivyovitengeneza. Hakika wao wametengeneza hila za mchawi tu, wala mchawi hafaulu, (hafuzu) popote afikapo."

70. Basi wachawi wakaangushwa (wakapinduliwa chini) wanasujudu, na kusema: "Tumemuamini Mola wa Haruni na Musa."

71. (Firauni) akasema. "Oh! Mnamuamini kabla sijakupeni ruhusa! Bila shaka yeye ndiye mkubwa wenu aliyekufunzeni uchawi. Kwa hivyo nitakukateni mikono yenu na miguu yenu kwa kutafautisha: (mkono wa kulia na mguu wa kushoto na mkono wa kushoto na mguu wa kulia). Na nitakusulubuni, (nitakuwambeni) katika mashina ya mitende, na bila shaka mtajua (wakati huo) ni nani katika sisi (mimi au Mungu wake Musa) aliye mkali wa kuadhibu na kuiendesha, (kuiendeleza adhabu yake)."

72. Wakasema: "Hatutakukhitari wewe kuliko zile Ishara waziwazi (za haki) zilizotujia. Tunaapa kwa Yule Aliyetuumba (hatutakuhitari wewe). Basi fanya unavyotaka kufanya. Wewe unaweza kutoa hukumu inayohusiana na maisha haya ya dunia tu."

73. "Kwa yakini tumemuamini Mola wetu ili Atusamehe makosa yetu na uchawi ule uliotushurutiza (kuufanya). Na Mwenyezi Mungu ndiye Bora na wa kudumu, (siyo wewe)."

74. Hakika atakayekuwa kwa Mola wake, hali ya kuwa mkosa, basi kwa yakini atapata moto wa Jahanamu; hatakufa humo wala hataishi (maisha mazuri).

75. Na atakayemjia, hali ya kuwa Mwislamu aliyefanya vitendo vizuri, basi hao ndio watakaopata vyeo vya juu (huko)

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَى ۖ

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْغَالِبُ ۖ

وَأَوَّلَى مَا فِي يَدَيْكَ تَلَقَّفَ مَا صَنَعُوا ۚ إِنَّنَا

صَنَعُوا كَيْدُ سَاجِدٍ وَلَا يَفْقَهُ السَّاجِدُ حَيْثُ أَتَى ۖ

فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ

وَمُوسَى ۖ

قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَدْعَاكُمْ إِنَّهُ لَكَيْدٌ كَرِيمٌ

الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَا تَقْطَعْنَ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ

مِنْ خِلَافٍ وَلَا تَوَلَّوْا صُلُبَكُمْ فِي جُذُوعِ النَّخْلِ

وَلْتَعْلَمْنَ أَيَّنَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى ۖ

قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ

وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ ۚ إِنَّمَا

تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۖ

لَئِنْ آمَنَّا بِرَبِّنَا لَبَعْدَ لَنَا خَطِئْنَا وَمَا أَكْرَمْتَنَا

عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۖ

إِنَّهُ مَنْ يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ

لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۖ

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ

لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى ۖ

67. Hofu ya Nabii Musa ilikuwa ni kuchelea kuwa wajinga hawataweza kupambanua baina ya uchawi na miujiza. Na mpaka leo utawakuta wajinga hawawezi kupambanua baina ya karama na uchawi au hila.

71. Anajitia pambani makusudi. Anajua yakini huyu Firauni kuwa wale wachawi hawakujifundisha uchawi kwa Nabii Musa. Wachawi hao wameshtahiri (wametangaa) kwa uchawi wao kabla ya kuja Nabii Musa na Utume wake.

76. Mabustani ya milele yapitayo mito mbele yake, wakae humo daima. Na hayo ni malipo ya (kila) mwenye kujitakasa.

جَنَّتٍ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَنْ شَرَّكَ ۚ

77. Na hakika tulimpelekea Wahyi, (Tulimfunulia) Musa kwamba wapeleke usiku waja Wangu (hawa Bani Israili, uwatoe Misri). Na ukawafanyie njia kavu baharini; usiogope kukamatwa wala usiogope lolote.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنِ اسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا ۚ لَا تَخَفُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَىٰ ۚ

78. Firauni akawafuata pamoja na majeshi yake. Basi kiliwafudikiza humo baharini kilichowafudikiza.

فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَفَشَّيَهُم مِّنَ الْيَمِّ مَا غَشَّيَهُمْ ۚ

79. Na Firauni akawapoteza watu wake wala hakuwaongoa.

وَأَصْلَ فِرْعَوْنَ قَوْمَهُ وَمَاهِدَ ۚ

80. Enyi wana wa Israili! Hakika Tulikuokoeni na adui yenu na Tukakuahidini (mje) upande wa kuume, (kulia) wa mlima huo (ili tukupeni sharia na mengineyo) Na Tukakuteremshieni Manna na Salwa.

يٰۤاَيُّهَا إِسْرَءِيلُ قَدْ أَنَجَيْنَاكَ مِنَ عَدُوِّكَ وَوَدَّعْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ ۚ

81. Kuleni katika vitu vizuri hivyo Tulivyokuruzukuni wala msiruke mipaka katika hayo, isije ikakushukieni ghadhabu Yangu. Na inayemshukia ghadhabu Yangu ameangamia huyo.

كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۚ وَمَنْ يَحِلَّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ۚ

82. Na hakika Mimi ni Mwenye kusamehe sana kwa anayetubia na kuamini na kutenda mtema, tena akashika uwongofu (barabara).

وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ ۚ

83. Na nini kilichokutia haraka (ya kuja hapa) ukawaacha watu wako, ewe Musa?

وَمَا أَجْعَلُكَ عَنْ قَوْمِكَ يَهُودِي ۚ

84. Akasema: "Wako nyuma yangu wananifuata; na nimefanya haraka kukujia, Mola wangu, ili uzidi kunipa radni (zako)."

قَالَ هُمْ أُولَآءِ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ۚ

85. (Mungu) Akasema: "Tumewatia mtihanini watu wako baada yako; na Saamiriy amewapoteza."

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ۚ

86. Musa akarudi kwa watu wake kwa ghadhabu (na) kusikitika. Akasema: "Enyi watu wangu! Je, Mola wenu Hakukuahidini ahadi nzuri?"

فَرَجَعَهُ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا ۚ قَالَ

80. Tumekwishataja Manna na Salwa katika Aya ya *Suratil Baqarah*. Tulisema kuwa Manna ni kama asali, ilikuwa inachururika katika miti, na Salwa ni ndege anayeshabihiana na Tomboro, (Kware), (huyu ndege mashhuri tunayemjua).

83. Nabii Musa alitoka kwenda kupokea kitabu cha Taurati na akawaambia wale wafuasi wake wamfuatie. Kiasi cha kuondoka tu Nabii Musa, mara mtu mmoja anayeiwa Saamiriy aliwapoteza katika ibada ya kuabudu ndama wa ng'ombe—ibada ya watu wa Misri. Aliwaambia watoe vyombo vyao vya dhahabu viyayushwe vifanywe ng'ombe huyo. Vikayayushwa na akawafanyia sanamu wa ndama. Alimfanya kwa namna ambayo ukivuma upepo anatoa sauti kama ya ng'ombe. Basi akawaambia "Huyu ndiye Mola wenu, Musa amekwenda kumtafuta bure, naye yuko hapa." Nabii Haruni aliwakataza sana kusadiki hayo lakini hawakumsikia.

Je, umekuwa mrefu kwenu (muda wa) ahadi hiyo (mnaona haitimizwi) au mumetaka ikushukieni ghadhabu kutoka kwa Mola wenu; na kwa hivyo mumevunja ahadi yangu?"

87. Wakasema: "Sisi hatukuvunja ahadi yako kwa khiyari yetu walakini tulibebeshwa mizigo ya watu; (vyombo vya dhahabu tulivyoviazima kwa wanawake wa Kimisri); tukaitupa (motoni, ikayayuka ikaundwa mungu)." Na namna vivi hivi alitia Saamiriy (sehemu yake)

88. Na akawatolea (akawaundia katika myayusho huwo) ndama, kiwiliwili kamili kinacholia. Na wakasema: "Huyu ndiye mungu wenu na mungu wa Musa. Lakini (Musa) amesahau, (amekwenda kumtafuta majabalini)."

89. Je! Hawakuona yakuwa (ndama huyo) hawarudishii neno wala hawamilikii kuwadhuru wala kuwanufaisha?

90. Na Haruni aliwaambia zamani (akasema): "Enyi watu wangu! Hakika nyinyi mumefitinishwa tu kwa (kitu) hiki. Na kwa yakini Mola wenu ni yule Mungu Mwenye kurehemu. Basi nifuateni na tiini amri yangu (muache kuabudu mungu huyu)."

91. Wakasema: "Hatutaacha kabisa kumuabudu mpaka Musa arejee kwetu, (aturudie)."

92. (Musa aliporejea) alisema: "Haruni! Ni nini kilichokuzuia (usinifuate) ulipowaona wamepotea."

93. "(Kilichokuzuia) usinifuate Je! Umeasi amri yangu?"

94. Akasema: "Ewe mwana wa mama yangu! Usinishike ndevu zangu (kuzivuta), wala kichwa changu (kukikokota kwa ghadhabu). Kwa hakika mimi naliogopa (kuondoka na baadhi nikawaacha baadhi) usijesema: 'Umewafarikisha wana wa Israili, na hukungojea kauli yangu'."

95. (Musa) akasema: "Ewe Samiriy! Ilikuwa je hata ukafanya hivi?"

96. Akasema: "Niliona wasiyoyaona na nikashika sehemu chache ya mwendo wa Mtume. Kisha nikautupa: Na hivi ndivyo ilivyonielegeza nafsi yangu."

يَقُولُ الْمَرْبُودُ كَرِّمْ وَعَدًا حَسَنًا هَ أَقْطَانِ عَلَيْكُمْ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَجْلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبُ مَنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ مَوْعِدِي ١٧
قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حَمَلْنَا
أَوْسَرَارًا وَمَنْ رَبِّينَا الْقَوْمُ فَقَدْ قَتَلْنَا وَكَذَلِكَ
الْقَى السَّامِرِيُّ ١٨

فَأَخْرَجَهُ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدًا لَهُ خَوَاسِرُ فَقَالُوا هَذَا
إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَى هَ فَتَنِي ١٩

أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّ يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا هَ وَلَا يَمْلِكُ
لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ٢٠

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَقُولُ إِنَّمَا قَتَلْتُمْ
بِهِ ٢١ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبَعُونِي وَاطِيعُوا
أَمْرِي ٢٢

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَافِيَةً حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى
قَالَ يَهُودُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ٢٣

أَلَّا تَتَّبِعَنِ هَ أَفَصَيْتَ أَمْرِي ٢٤

قَالَ يَبْنَؤُمْرًا تَأْخُذُ بِلِحَيَّتِي وَلَا يَدْرَأَنِي
إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ٢٥

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ ٢٦

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ
أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ٢٧

89. Katika hii Aya waliyoifanya kuwa ni ya 90 wamepachikapachika ili wamthubutishie Utume mtu wao. Tumekwisha kuubainisha ukafiri huu katika marejezo ya Aya ya 7 ya *Suratul Faatiha* na Aya ya 4 na ya 115 za *Saratul Baqarah*.

96-97. Saamiriy anakubali kuwa, baada ya kufuata mafundisho ya Nabii Musa, aliyatupa akafuata maelekezo

97. (Musa) akasema: “Basi ondoka, na kwa yakini itakuwa kwako katika maisha yako kusema: ‘Usiniguse,’ na bila shaka una ahadi kwako isiyovunjwa (ya Mwenyezi Mungu kukufufua na kukulipa). Na mtazame mungu wako uliyeendelea kumuabudu, bila shaka tutamuunguza kisha tutamzamisha baharini apotee kabisa.”

98. Hakika Muabudiwa wenu ni Mwenyezi Mungu tu, ambaye hakuna aabudiwaye kwa haki ila Yeye, Amekienea, (anakijua) kila kitu kwa ilimu (yake).

99. Namna hivi Tunakuhadithia katika habari za (mambo) yaliyotangulia. Na bila shaka Tumekupa mauidha (makubwa) kutoka Kwetu.

100. Watakojitenga nayo, basi kwa yakini watabeba siku ya Kiama mizigo (ya madhambi)

101. Wakakae humo (adhabuni) milele. Na ni vibaya vilioje kwa (mtu) siku ya Kiama kubeba mizigo (hiyo)

102. Siku itakapopigwa barugumu na Tukawakusanya wakosa siku hiyo, hali macho yao yatakuwa kibuluu (kwa khofu).

103. Watanong’onezana wao kwa wao (wakisema): “Hamkukaa ulimwenguni ila (siku) kumi tu (hivi).”

104. Sisi Tunajua sana watakayosema, watakaposema mabora wao katika mwendo: “Nyinyi hamkukaa ila siku moja tu (kwa mkabala wa siku nyingi kabisa za huko Motoni).”

105. Na wanakuuliza habari za milima (itakuaje siku ya Kiama). Waambie: “Mola wangu Ataijavunja ”

106. Na Ataiacha (ardhi yote kama) uwanda uliokaa sawa sawa

107. Hutaona humo mdidimio wala muinuko.

قَالَ قَدْ هَبَّ قَائِلُكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا
مَسَاسَ وَإِنَّكَ مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ، وَانْظُرْ إِلَى
إِلَهِكَ الَّذِي ظَلَمْتَ عَلَيْهِ عَاقِبًا، لَمْ يَخْلُقْهُ ثُمَّ
لَتَنفِقْهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ①

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ
شَيْءٍ عِلْمًا ②

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ، وَقَدْ
أَتَيْنَكَ مِنَ لَدُنَّا ذِكْرًا ③

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَجْمَلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِي زُرَّارٍ ④

خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ⑤

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْجُحِيمَ يَوْمَئِذٍ
زُرَّارًا ⑥

يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ⑦

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً
إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ⑧

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي
نَسْفًا ⑨

يَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ⑩

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ⑪

ya nafsi yake na kujaribu kuwapoteza wenzake. Ndipo Nabii Musa alipompa adabu kama hiyo. Ilikuwa hapo zamani mtu akikosa kosa baya kabisa huamrisha ajitenge na watu; asichanganyike nao wala wao wasichanganyike naye. Na anaamrisha; (1) Avae nguo makhsusi za kuonyesha kuwa katengwa-hachanganyiki na watu na (2) Awe akitoa habari kuwa “Msiniguse”; msinikaribie. ”

105. Tazama ukafiri wao walioufanya katika maelezo ya Aya hii waliyoifanya kuwa ni ya 106. Mwenyezi Mungu anataja khabari za Kiama na majabali yatakapolala ikawa ardhi sawa sawa, kama anavyotaja haya katika Aya nyingi za Qurani; wao wametia upotezi wao wamesema kuwa muradi wa majabali hapa ni watu watukufu.

108. Siku hiyo watamfuata muitaji asiye na upotofu. Na zitanyenyekesa sauti kwa (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema na hutasikia ila mchakato tu wa miguu.

109. Siku hiyo hautafaa uombezi (wa yoyote) ila wa yule Anayemruhusu (Mwenyezi Mungu) Mwingi wa rehema na kuiridhia kauli (yake).

110. (Mwenyezi Mungu) Anajua yaliyo mbele yao na yaliyo nyuma yao. Wala wao hawawezi kumjua (Mungu) vilivyo.

111. Na nyuso nyingine zitadhalilika (siku hiyo) mbele ya Mwenyezi Mungu aliye wa milele daima, anayepitisha mambo yote. Na watakuwa wameharibikiwa kila wenye kufanya dhuluma.

112. Na atakayefanya vitendo vizuri, naye ni Mwislamu, basi hataogopa kudhulumiwa wala kunyimwa (haki yake).

113. Na namna hivi Tumeteremsha Qurani kwa Kiarabu; na Tumeleza humo mara kwa mara maonyo (ya kila namna) ili wapate kuogopa na iwe (kila wakati) inawapa makumbusho (mapya).

114. Ametukuka Mwenyezi Mungu. Mfalme wa haki. Wala usiifanyie haraka (hii) Qurani (kwa kusoma), kabla haujamalizika Wahyi (ufunuo) wake. Na (uombe) useme: "Mola wangu, nizidishie ilimu."

115. Na Tulimpa ahadi (Nabii) Adamu zamani, lakini alisahau, wala Hatukuona kwake azma kubwa (kama za wale Mitume wengine).

116. Na (kumbukeni) Tulipowambia Malaika, "Msujudieni Adamu," Wakatii isipokuwa Ibilisi, alikataa.

117. Tukasema: "Ewe Adamu! Hakika huyu ni adui yako na wa mke wako. Basi asikutoeni katika Pepo (hii) mtaingia mashakani."

118. "Hakika hutakuwa mwenye njaa humo wala hutakuwa uchi"

119. "Na kwa yakini hutapata kiu humo wala hutapata joto."

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَأَعْوَجَ لَهُ، وَخَشَعَتِ
الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۝١٠٨

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ
وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ۝١٠٩

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ
بِهِ عِلْمًا ۝١١٠

وَعَدَّتِ الْجُودَةُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ
حَمَلَ ظُلْمًا ۝١١١

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا
يَخَفُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۝١١٢

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ
الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۝١١٣

قَتَلَ اللَّهُ الْمَلِكَ الْحَقَّ : وَلَا تَعْبَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ
قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ، وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي
عِلْمًا ۝١١٤

وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ نَسِئَ وَلَمْ نَجِدْ
لَهُ عِذْمًا ۝١١٥

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ۝١١٦

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا
يُخْرِجُكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ۝١١٧

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ۝١١٨

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَىٰ ۝١١٩

Hawana haya hata chembe katika kupindua muradi wa maneno ya Mwenyezi Mungu, na hali ya kuwa kila mtu anaweza kuona dhahiri kuwa wanapindua hivi: ila hawamjali Mwenyezi Mungu wala watu. Ama nyuso zao hazina haya hata chembe!

112. Hii ni moja katika zile Aya zinazovunja uwongo unaosemwa ya kuwa mwanaharamu — hata akifanya mema — hatalipwa Pepo ya Mwenyezi Mungu, atalipwa pepo ya Shaddad. Basi itakuwa amepunjwa,

120. (Lakini) Shetani alimtia wasiwasi, (alimchokoachokoa) akamwambia “Ewe Adamu, Je! Nikujulishe mti wa umilele na wa ufalme usiokoma?”

121. Basi wakaula wote wawili, na uchi wao ukawadhihirikia na wakaanza kujibandika majani ya Peponi (humo). Na Adamu akamkosa Mola wake, na akapotea kidogo njia.

122. Kisha Mola wake Akamchagua na Akamkubalia toba yake na Akamuongoa.

123. (Mwenyezi Mungu) Akasema: “Ondokeni humu nyote, hali ya kuwa ni maadui nyinyi kwa nyinyi; (vizazi vyenu vitakuwa maadui wenyewe kwa wenyewe). Na ukikufikieni kutoka Kwangu uwongofu, basi atakayeufuata uwongofu Wangu huo hatapotea wala hatataabika.”

124. “Na atakayejipusha na mawaidha yangu (hayo), basi kwa yakini atapata maisha yenye dhiki, na siku ya Kijama Tutamfufua hali ya kuwa kipofu.”

125. Aseme: “Ewe Mola wangu! Mbona Umenifufua kipofu, na hali nilikuwa nikiona?”

126. (Mungu) Atasema: “Ndiyo vivyo hivyo. Zilikujia Aya Zetu ukazisahau, (ukazipuza), na kadhalika leo utasahauliwa (utapuzwa)”

127. Na hivi ndivyo Tutakavyomlipa kila apitaye kiasi, (anayepindukia mipaka) na asiyeamini Aya za Mola wake; na bila shaka adhabu ya akhera ni kali zaidi na iendeleayo sana.

128. Je! haikuwabainikia tu kama karne ngapi Tuliziangamiza kabla yao? Na hawa (makafiri wa sasa) wanatembeatembea katika maskani yao, (hawaoni alama za kuangamizwa kwao?) Bila shaka katika hayo zimo Ishara kwa wenye akili.

129. Na kama si neno lililotangulia kutoka kwa Mola wako na (lau kuwa si huo) muda uliowekwa, bila shaka ingefika (sasa hivi) adhabu (ya kuangamizwa wabaya hao).

130. Yavumilie (stahamili kwa haya) wayasemayo. Na umtukuze Mola wako pamoja na kumsifu kabla halijatoka jua na kabla halijatua, na nyakati za usiku pia umtukuze, na katikati ya mchana ili upate ya kukuridhisha (siku hiyo ya Kiama).

amedhulumiwa; na Mwenyezi Mungu anayavunja hapa hayo ya kupunjwa wafanyao wema.

115. Hapana kitu kama ilimu. Tazama anavyotuhimiza kuzidisha ilimu yetu, kwani ilimu chache — kama ujinga — ni udhia.

130. Aya hii inataja wajibu wa kusali zile sala tano. Kabla ya kutoka jua ndiyo sala ya *Alfajiri*, Kabla ya

فَوَسَّسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا دَمْرُ هَلْ
أَدْرَكَ عَلَى شَجَرَةٍ الْخُلْدِ وَمَلِكٌ لَا يَبْلَى ①

فَاكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوَاتُهُمَا وَطَفِقَا
بِخُصْفَيْنِ عَلَيْهَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ: وَعَصَى
أَدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ②

ثُمَّ اجْتَنَبَهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَاهُ ③

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَرِئًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِنَّمَا
يَاْتِيَنَّكُمْ مِنْ مَوْجِ هُدًى لَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ
وَلَا يَشْغَى ④

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً
ضَنْكًا وَنَحْشَةً يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْلَى ⑤

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْلَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ⑥

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَتْهَا ۖ وَكَذَلِكَ
الْيَوْمَ تُنْسَى ⑦

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمَرْ بِآيَاتِ رَبِّهِ ۖ
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى ⑧

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ
الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْجِنِهِمْ ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى ⑨

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَ
أَجَلٌ مُّسَمًّى ⑩

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ
طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ آنَاءِ الْيَلِ
قَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى ⑪

131. Wala usivikodolee macho yako Tulivyowastareheshea baadhi ya watu miongoni mwao (hao wabaya). Hivyo ni mapambano ya maisha ya dunia tu, ili Tuwafanyie mtihani kwavyo. Na riziki ya Mola wako (Akupayo ya halali) ni bora mno na iendeleayo.

132. Na waamrishe watu wako kusali, na uendelee mwenyewe kwa hayo. Hatukuombi riziki bali Sisi ndio Tunakuruzuku. Na mwisho mwema utawathubutikia wamchao Mungu.

133. Na (makafiri) walisema: "Kwa nini hakutuletea Miujiza (tunayoitaka) kutoka kwa Mola wake?" Je! Hazikuwajia dalili wazi (za shahada) zilizomo katika Vitabu vya kale?

134. Na lau kama Tungaliwaangamiza kwa adhabu kabla ya kuja huyo (Mtume), wangesema: "Ewe Mola wetu! Kwa nini usituletee Mtume tukazifuata Aya Zako kabla (sisi) kudhilika hivi na kufedheheka?"

135. Sema: Kila mmoja (katika sisi) anangoja (jaza yake). Basi ngojeni, (nasi tunangoja)! Hivi karibuni mtajua ni nani mwenye njia iliyo sawa na ni nani aliyeongoka.

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا
مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ
وَرِزْقَ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا
لَا تَسْأَلْ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ
لِلتَّقْوَىٰ ﴿١٣٢﴾

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ
أَوَلَمْ نَأْتِهِم بِبَيِّنَةٍ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ
لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا
فَنُنَبِّئَهُم بِآيَاتِكَ مِن قَبْلِ أَنْ نَقُولَ
نَحْنُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٤﴾

قُلْ كُلٌّ مَّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا
فَتَعْلَمُونَ مَن أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

kuchwa jua ndio *Laasiri*. Nyakati za usiku ndiyo *Magharibi* na *Isha*, na katikati ya mchana ndiyo *Adhuhuri*.

133. Vitabu vya kale vyote — Taurati na Injili na vyenginevyo — vimetaja wazi kuja kwa Nabii Muhammad (s.a.w.).